

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus címe: Elméleti előadás olvasószemináriummal A / Létezik-e fenntartható kapitalizmus? A kreatív ipar gazdasági kontextusa ökológiai perspektívából				
Kurzus oktató(k) neve és elérhetősége: Antal Miklós (antalmi@gmail.com)				
Kód: M-AE-201-A	Kapcsolódó tanterv: ESMA	A tantárgy helye a tantervben: 2-5. Évfolyam	Kredit: 5	Tanóraszám: 36 Egyéni hallgatói munkaóra: 114
Kapcsolt kódok: -	Típus: Szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? Nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: -	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):				
A kurzus célja és alapelvei: A kurzus célja, hogy a hallgatók gondolkodjanak a kreatív ipar tágabb gazdasági környezetéről, valamint megismerjék a kapitalizmus néhány alapvető működési módját, mely későbbi munkájuk során is dilemmák elé állíthatja őket. Első kérdésként azt vizsgáljuk, mennyire egyeztethető össze a kapitalizmus növekedési logikája az életminőség javításának céljával, és hogy a környezeti fenntarthatóság vagy fenntarthatatlanság ezt hogyan befolyásolja. Második témánk a kapitalizmus elméleti hatékonysága az igények kielégítése szempontjából, illetve a hatékony működés feltételeinek szisztematikus sérülése, különös tekintettel a fogyasztói döntések irracionális irányba történő befolyásolását célzó törekvésekre. Harmadik témánk, hogy a folytonos innováció milyen kapcsolatban van a körkörös gazdasággal, milyen mechanizmusokon keresztül segíti vagy akadályozza azt. Kulcsszavak: kapitalizmus, fenntarthatóság, ökológiai gazdaságtan, nem-növekedés, viselkedési közgazdaságtan, káros innovációk, elővigyázatosság elve.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: A kurzus keretében a hallgatók megismerkednek a kapitalizmus néhány alapvető működési formájával az ökológiai gazdaságtan perspektívájából. Megismerik a gazdasági növekedés dilemmáját, a főáramú közgazdaságtan érvrendszerének néhány fontos hibáját és hiányosságát, illetve az innováció kétélűségét. Képesség: A hallgatók pontosabban fognak látni és jobban tudnak azonosítani implicit, ki nem mondott feltételezéseket. Önálló gondolkodásra és dogmák megkérdőjelezésére irányuló készségük javulni fog. Fejlesztik angol nyelvű szakszövegértésüket. Attitűd: A hallgatók fenntarthatósággal kapcsolatos látásmódja új perspektívával gazdagodik. A gazdasági jelenségek komplexebb megértése segíti az explicit értékválasztásokat a társadalom által diktált alapműködések kritikátlan átvétele helyett. Autonómia és felelősségvállalás: A hallgatók önálló és csoportfeladatokat is kapnak, melyeket szóban és írásban prezentálva saját munkájuk és csoportjuk felé történő felelősségvállalásuk is növekszik.				
A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:				

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

1. hét: A gazdasági növekedési dilemma – frontális előadás.
2. hét: A növekedési logika a kreatív szakember mindennapjaiban: 2-4 fős csoportokat alkotunk szakmák szerint, melyek a saját szakterületükön azonosítanak a növekedés és a jóllét között feszülő dilemmákat (pl. piacról kiszorulás környezetileg fenntarthatatlan növekedés nélkül). Ezekből egy közös, 5 szintes Miro ábrát kezdünk szerkeszteni, mely be fogja mutatni: a problémás trendeket, mechanizmusokat – ezeket illusztráló példákat – a mechanizmusokkal szemben kialakuló ellentrendeket – utóbbiak példáit – valamint az ellentrendek lehetőségeit és nehézségeit. Minden esetben jelezzük, hogy mely dilemmák közősek és mely dilemmák szakmaspecifikusak. A 2. héten a csoportok problémás trendeket, mechanizmusokat és példákat azonosítanak a saját területükön.
3. hét: Következő lépéseként ellentrendek azonosítása és ezek tárgyalása következnek.
4. hét: Fejlesztjük az ábrát további negatív trendek, ellentrendek és példák alapján. Egymás példákra reflektálva áttekintjük, mik a fenntartható trendek lehetőségei és akadályai.
5. hét: A kapitalizmus hatékonysági alapvetései és ezek megvalósulása a viselkedési közgazdaságtan értelmezése szerint – frontális előadás.
6. hét: A fogyasztói, termelői és állampolgári viselkedés befolyásolására irányuló törekvések a kreatív szakember munkájával összefüggésben: közös beszélgetés a csoportok által hozott példák alapján, ahol jellemző negatív mechanizmusokat és hozzájuk kapcsolódó etikai dilemmákat azonosítunk példákkal (pl. érzelmi befolyásolás, függőségek kialakítása).
7. hét: A csoportok ellentrendekre hoznak példákat a kreatív szakmák gyakorlatából.
8. hét: Fejlesztjük az ábrát további negatív trendek, ellentrendek és példák alapján. Egymás példákra reflektálva áttekintjük, mik a fenntartható trendek lehetőségei és akadályai.
9. hét: A körkörös gazdaság és az innováció összeférhetősége, kizárja-e a lelassulást az innováció? – frontális előadás.
10. hét: Innováció és körkörös gazdaság a kreatív szakember életében: példák negatív trendekre a csoportok által hozott anyagok alapján (pl. nehezen újrahasznosítható anyagkombinációk használata, méretnövekedés).
11. hét: A csoportok ellentrendekre hoznak példákat a kreatív szakmák gyakorlatából.
12. hét: Véglegesítjük a félév gondolati struktúráját áttekintő ábrát további negatív trendek, ellentrendek és példák alapján. Egymás példákra reflektálva áttekintjük, mik a fenntartható trendek lehetőségei és akadályai.

A hallgatók tennivalói, feladatai:

A szemeszter során a hallgatók 3 téma kapcsán ismereteket szereznek, közös megbeszélésben vesznek részt, példákat keresnek pozitív és negatív trendekre, ezeket prezentálják, illetve egymásnak visszajelzést adnak.

A tanulás környezete: tanterem.

Értékelés:

Teljesítendő követelmények:

- Órai jelenlét (hiányzások maximális száma: 3)
- Aktív részvétel a diskusziókban
- Házi feladatok elkészítése, megfelelő példák kiválasztása és vizsgálata
- A példák és érvek prezentációja

Értékelés módja:

A kurzuson az órai aktivitás, az otthoni munka és ennek prezentációja kerül értékelésre. Az érdemjegy a következő elemek súlyozásával áll össze:

- Aktív részvétel a diskusziókban és konzultációkban 30%
- Otthoni csoportmunka eredménye 40 %
- Otthoni csoportmunka egyéni prezentációja 30%

Az értékelés szempontjai:

1) órai aktivitás, 2) argumentáció- és elemzőképesség, 3) szakmai dilemmák bemutatásának mélysége, pontossága, 4) prezentációk formai és tartalmi szempontjai, 5) határidők betartása.

Az érdemjegy kiszámítása:

- Kiváló (5) 91-100%
- Jó (4) 81-90%
- Közepes (3) 61-80%
- Elégséges (2) 51-60%
- Elégtelen (1) 0-50%

Ajánlott források:

- Jackson, Tim. 2009. Prosperity without growth. Sustainable Development Commission, London.
- Antal, Miklós. 2021. Több őszinteséget, új közgazdaságtant! A gazdasági növekedés meghaladásának stratégiai. Replika 121-122, 179-208.
- Ariely, Dan. 2010. Predictably Irrational, Revised and Expanded Edition: The Hidden Forces That Shape Our Decisions. Harper Perennial, New York.
- Thaler, Richard H.; Sunstein, Cass R. 2011 Nudge – Jobb döntések egészségről, pénzről és boldogságról / A pénzügyi válság után. Manager Könyvkiadó, Budapest.
- Antal, Miklós; Mattioli, Giulio, Rattle, Imogen. 2020. Let's focus more on negative trends: A comment on the transitions research agenda. *Environmental Innovation and Societal Transitions* 34, 359-362.
- Gébert, Judit. 2023. Az elővigyázatosság elve. In: Hogyan lehetséges ökológiai közgazdaságtan? Akadémiai kiadó, Budapest.

Egyéb információk:

- A kurzus keretében angol nyelvű szakszövegek feldolgozására is sor kerül.

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv: Nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól.

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín: Keddenként az óra előtt vagy után, illetve online. Előzetes email-es egyeztetés szükséges (antalmi@gmail.com).

